

GÓRNICTWO NAFTOWE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-80
	Eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego Wielokrążki	0486-07
		Zamiast BN-72/0486-07
		Grupa katalogowa 0443

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wielokrążki będące wyposażeniem wież, masztów i trójnogów stosowanych w eksploatacji odwiertów wydobywczych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego.

1.2. Określenia

a) wielokrążek stały — zespół krążków linowych zamontowany na stałe na koronie wieży wiertniczej lub maszcie — wg PN-76/G-01201,

b) wielokrążek ruchomy — zespół krążków linowych zawieszony na linie wielokrążkowej — wg PN-76/G-01201.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia

a) wielokrążka stałego S o wielkości znamionowej 100:

WIELOKRAŻEK S-100 — BN-80/0486-07

b) wielokrążka ruchomego R o wielkości znamionowej 100:

WIELOKRAŻEK R-100 — BN-80/0486-07

3. WYMAGANIA

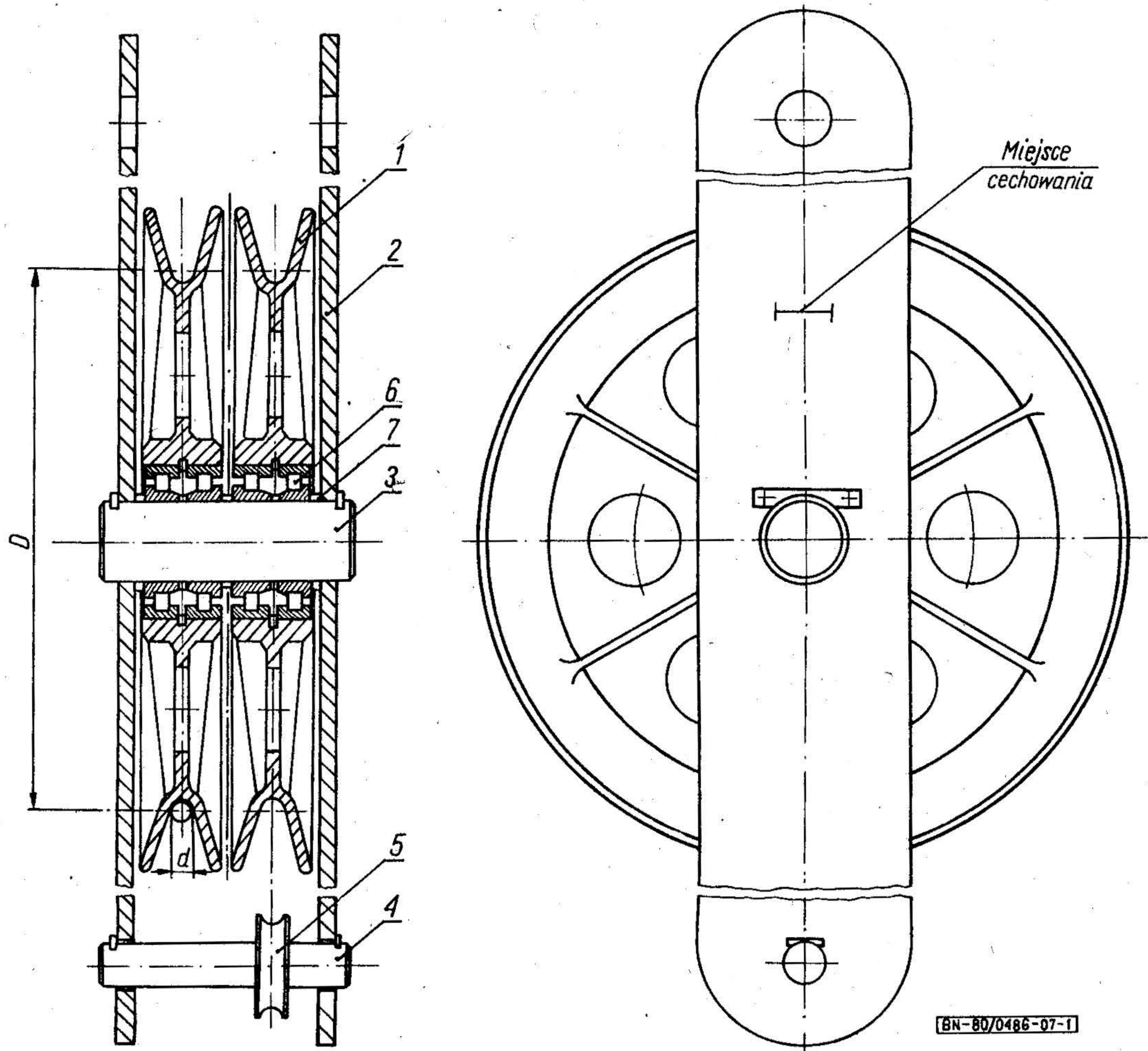
3.1. Powierzchnie. Powierzchnie wielokrążków nieobrobionych skrawaniem powinny być gładkie, bez zadziorów, rozwarstwień, pęknięć, naderwań i wgnieceń. Dopuszcza się usuwanie tych wad w granicach tolerancji odpowiednich wymiarów.

Chropowatość powierzchni rowka krążka powinna być taka, aby wartość parametru chropowatości R_a wg PN-73/M-04251 nie przekraczała 10 μm . Chropowatość pozostałych powierzchni wielokrążka — wg dokumentacji technicznej wytwórni.

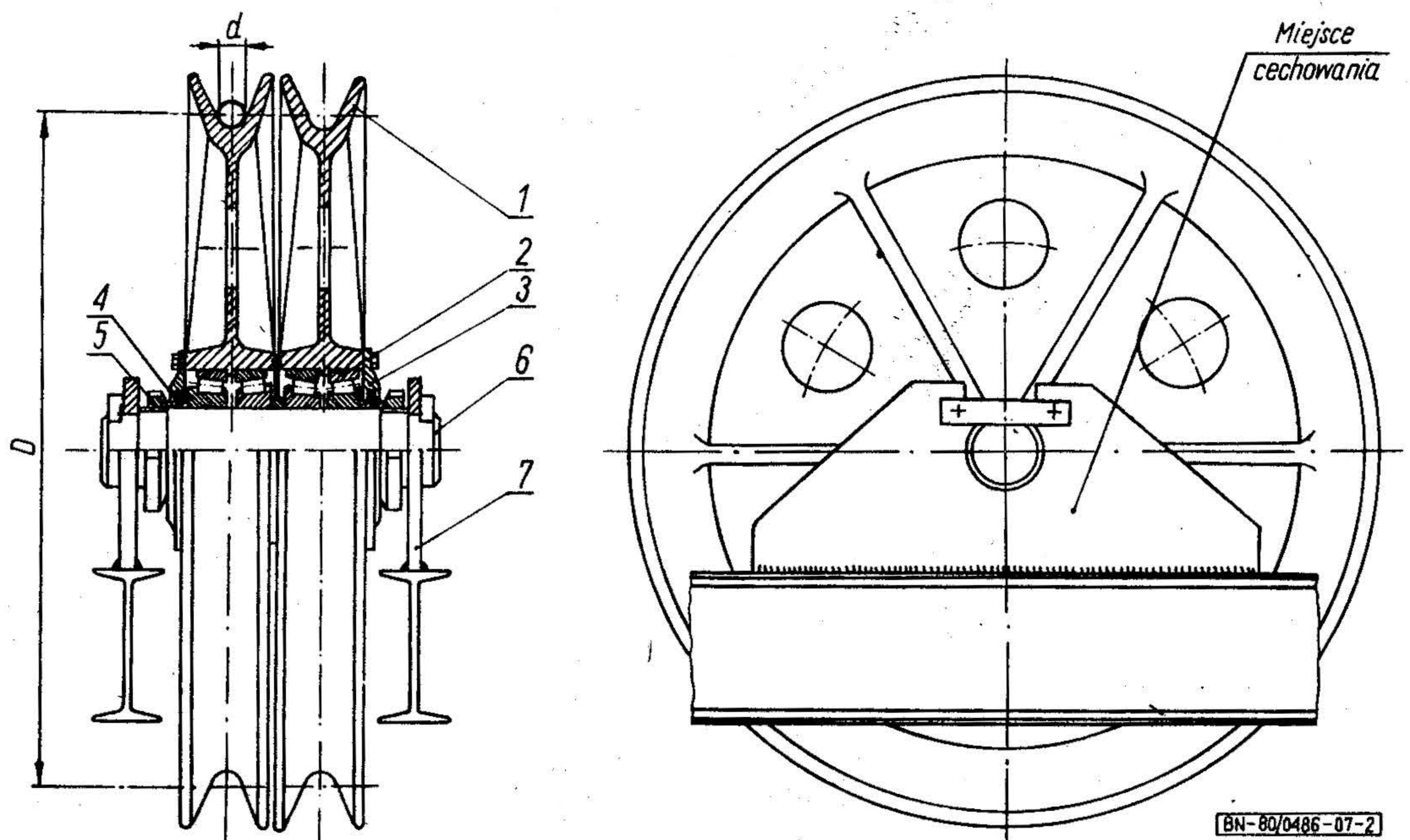
3.2. Główne wymiary — wg rys. 1, 2 i 3 oraz tablicy. Wymiary profili rowków krążków — wg BN-77/1775-21.

Zgłoszona przez Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa
Ustanowiona przez Ministra Górnictwa dnia 4 listopada 1980 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1981 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 1/1981 poz. 3)

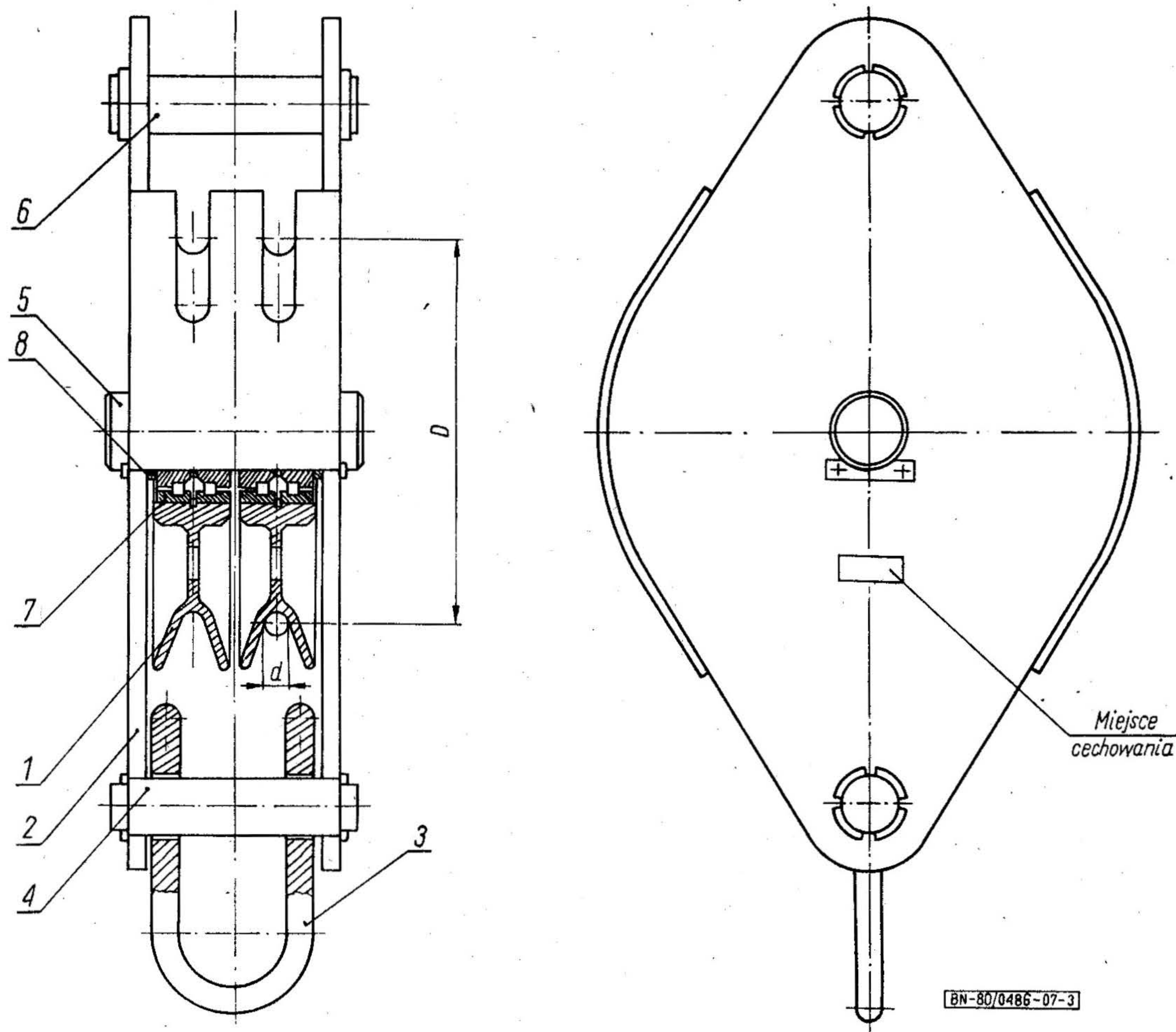

Rys. 1. Przykładowa konstrukcja wielokrążka stałego dla trójnogów: 1 — krążek, 2 — płyta boczna mocująca, 3 — sworzeń główny, 4 — sworzeń, 5 — krążek do mocowania martwego końca liny, 6 — łożysko, 7 — pierścień dystansowy

Rys. 2. Przykładowa konstrukcja wielokrążka stałego dla wież i masztów: 1 — krążek, 2 — łożysko, 3 — osłona łożyska, 4 — pierścień dystansowy, 5 — nakrętka mocująca, 6 — sworzeń, 7 — wspornik wielokrążka

Rys. 3. Przykładowa konstrukcja wielokrążka ruchomego dla wież, masztów i trójnogów: 1 — krążek, 2 — obudowa wielokrążka, 3 — zawieszanie, 4 — sworzeń do mocowania zawieszania, 5 — sworzeń główny, 6 — sworzeń, 7 — łożysko, 8 — pierścień dystansowy

Wielkość znamionowa wielokrążka	Udźwig nominalny	Wielokrążki			Masa wielokrążka około
		średnica liny wg PN-70/M-80222 d_{max}	średnica podziałowa krążka D_{min}	liczba krążków	
	kN	mm		sztuk	kg
40	40	16	325	1	55
63	63			1 lub 2	80
100	100	18	375	2	120
200	200			3	175
320	320	22	425		300
500	500			4	450

3.3. Materiał. Wielokrążki powinny być wykonane z materiału o własnościach mechanicznych:

— krążek R_m co najmniej 500 MPa, R_e co najmniej 320 MPa, A_5 — 20%,

— sworzeń R_m co najmniej 750 MPa.

Twardość powierzchni krążka nie powinna być mniejsza niż 50 HRC.

Pozostałe części wielokrążka — z materiału wg dokumentacji technicznej wytwórni.

3.4. Wykonanie. Krążki wykonuje się odlewane lub kute. Obudowa wielokrążka powinna być wykonana z blachy o takiej konstrukcji, aby nie uległa odkształceniu i powinna zapewnić przeciągnięcie liny

z okiem. Obudowa powinna być oznaczona znakiem bezpieczeństwa w kolorze żółtym wg PN-64/N-01255 i udźwigu wg tablicy.

3.5. Wymagania użytkowe. Pod względem konstrukcyjno-montażowym wielokrążki powinny spełniać następujące wymagania:

a) konstrukcja wielokrążka powinna zapewnić łatwość rozbierania i ponownego montowania,

b) krążki powinny pod działaniem jednej ręki obracać się swobodnie bez zacięć.

3.6. Wymagania dotyczące udźwigu próbnego. Każdy wielokrążek należy w ciągu 10 min poddać działaniu statycznego obciążenia próbnego, o wielkości 1,5 udźwi-

gu nominalnego, przy czym żadna część wielokrążka nie powinna ulec zniszczeniu, ani wykazywać trwałych, widocznych odkształceń po próbie.

Części nośne powinny odpowiadać 3 grupie natężenia pracy dźwignicy, klasy obciążenia Q2 i klasy wykorzystania C4 wg PN-79/M-06503.

3.7. Cechowanie. Na każdym wielokrążku w miejscu oznaczonym na rysunku należy wybić zgodnie z PN-61/G-06200 cechę zawierającą dane:

- znak wytwórni,
- oznaczenie wg 2 bez części słownej i numeru normy,
- wielkość znamionową wielokrążka (na wieńcu krążka),
- numer fabryczny łamany przez dwie ostatnie cyfry roku wykonania,
- znak kontroli jakości.

3.8. Konserwacja. Powierzchnie części współpracujących ze sobą należy pokryć smarem antykorozyjnym. Zewnętrzne powierzchnie wielokrążka należy zabezpieczyć przed korozją przez pomalowanie farbą antykorozyjną. Konserwację przeprowadza się po wykonaniu wszystkich badań.

4. PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Przechowywanie. Wielokrążki po wykonaniu konserwacji należy przechowywać w pomieszczeniach suchych, zabezpieczonych przed szkodliwymi wpływami atmosferycznymi i z dala od środków powodujących korozję.

4.2. Transport. Wielokrążki transportuje się dowolnymi środkami transportu po zabezpieczeniu ich przed przemieszczeniem i uszkodzeniami mechanicznymi.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań. Każdy wielokrążek należy poddać następującym badaniom:

- ogłędzinom zewnętrznym (3.1, 3.7 i 3.8),
- sprawdzeniu głównych wymiarów (3.2),
- sprawdzeniu materiału (3.3),

- sprawdzeniu wykonania (3.4),
- sprawdzeniu wymagań użytkowych (3.5),
- sprawdzeniu udźwigu próbnego (3.6).

5.2. Opis badań

5.2.1. Ogłędziny zewnętrzne należy przeprowadzić nieuzbrojonym okiem lub przy użyciu lupy pięciokrotnie powiększającej. Chropowatość powierzchni należy sprawdzić przez porównanie z wzorcami chropowatości.

5.2.2. Sprawdzenie głównych wymiarów należy wykonać uniwersalnymi przyrządami pomiarowymi zapewniającymi wymaganą dokładność.

5.2.3. Sprawdzenie materiału przeprowadza się na podstawie przedłożonego przez wytwórnię dokumentu odbioru technicznego na zgodność z 3.3.

5.2.4. Sprawdzenie wykonania polega na:

- sprawdzeniu, aby obracający się krążek nie ocierał o obudowę wielokrążka,
- sprawdzeniu oznakowania na zgodność z PN-64/N-01255.

5.2.5. Sprawdzenie wymagań użytkowania należy przeprowadzić na zgodność z 3.5.

5.2.6. Sprawdzenie udźwigu próbnego przeprowadza się na odpowiednim urządzeniu do prób na zgodność z 3.6.

5.3. Ocena wyników badań. Wielokrążki, które przeszły z wynikiem dodatnim przez wszystkie badania wg 5.1 należy uznać za zgodne z wymaganiami normy.

W przypadku ujemnego wyniku chociażby jednego badania wielokrążki należy uznać za niezgodne z wymaganiami normy. Wytwórni przysługuje prawo poprawienia wielokrążków. Badania należy przeprowadzić jak w przypadku badanych wielokrążków po raz pierwszy. Wynik ponownego badania jest ostateczny.

5.4. Zaświadczenie jakości. Dla każdego odebranego wielokrążka wytwórnia wystawia zamawiającemu zaświadczenie jakości zawierające dane:

- nazwę i adres wytwórni,
- nazwę i adres zamawiającego,
- oznaczenie wielokrążka wg 2.2,
- numer fabryczny i datę wykonania,
- wyniki przeprowadzonych badań,
- znak kontroli jakości.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-72/0486-07

- wyeliminowano hak przy wielokrążkach ruchomych,
- określono masę wielokrążka w zależności od wielkości znamionowej.

3. Normy związane

- PN-76/G-01201 Wiertnictwo. Nazwy i określenia
 PN-61/G-06200 Wiertnictwo. Cechowanie sprzętu
 PN-73/M-04251 Struktura geometryczna powierzchni. Chropowatość powierzchni. Określenia podstawowe i parametry
 PN-79/M-06503 Dźwignice. Podział dźwignic na grupy natężenia pracy
 PN-70/M-80222 Liny stalowe S 6×19 + A
 PN-64/N-01255 Barwy i znaki bezpieczeństwa

BN-77/1775-21 Wiercenia obrotowe normalnośrednicowe. Krążki linowe do lin stalowych. Profile rowków. Wymiary

4. Normy międzynarodowe

RWPG CT СЭВ 2450-80 Кронблочки, блоки талевые и крюки. Основные параметры — норма równoważna w zakresie udźwigów
 RWPG CT СЭВ 2452-80 Оборудование для спуско-подъемных операций и вертлюги. Присоединительные размеры — норма równoważna w zakresie średnic krążków tylko dla liny o średnicy 22 mm.

5. Symbol wg SWW — 0725-9.

6. Autor projektu normy — mgr inż. Tadeusz Turek — Instytut Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie.

7. Uzgodnienie z Wyższym Urzędem Górniczym. Treść merytoryczna normy uzgodniona z Wyższym Urzędem Górniczym pismem z dnia 25 czerwca 1980 r. znak PO-8/ZN-041/154/80.